

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

FREDERICIA

LATIN- OG REALSKOLE.

1875.

Indbydelsesskrift

til

Afgangs- og Aarsprøven

i

Fredericia Latin- og Realskole

i Juni og Juli 1875.

Fredericia.

L. M. EIBESCHÜTZ'S BOGTRYKKERI.

1875.

I fjor Sommer opførtes en ny Sidefløj i Skolebygningen, hvorved Skolelokalet er blevet udvidet med tre Klasseværelser. Det havde oprindelig været Skolebestyrelsens Ønske at opføre en hel ny Skolebygning, som kunde rumme alle Klasserne, og saaledes afløse de gamle, just ikke tidsvarende Værelser, der skulde havt Anvendelse som Brændselsrum o. s. v. Men da vort Andragende, som gik ud paa at erholde et dertil nødvendigt, temmelig betydeligt Tilskud fra Staten, ikke kunde trænge igjennem i Rigsdagen, maatte desværre denne Tanke opgives. Bestyrelsen indskrænkede sig da til ovennævnte Ombygning efter en mindre Maalestok. Vel maatte vi derved underkaste os den Ulempe at have Klasserne liggende i to ved Skolegaarden adskilte Fløje; men det opnaaedes at afljælpe Trangen til Plads, idet der nu haves otte Klasseværelser til Raadighed, sex rummelige (til 20 Disciple eller derover) og to mindre (til 10 à 15 Disciple), foruden et Værelse, hvor den physiske Samling er opstillet og Undervisningen i Naturlære kan gives. Af de tre nye Værelser toges de to i Brug i Begyndelsen af indeværende Skoleaar; det tredie vil først blive benyttet i næste Skoleaar, da en ny Klasse, 5te studerende, bliver at oprette. For

at bestride de Udgifter, som krævedes til dette Byggeforetagende og til Oprettelsen af 5te Klasse, der navnlig i den første Tid ikke vil kunne bære sig selv, indgik Bestyrelsen med et Andragende til Ministeriet om en midlertidig Forøgelse af det normale Statstilskud med 1000 Kr. Vi have havt den Glæde at se dette bevilget paa Finansloven for i Aar, efter at Finansudvalget havde givet det sin anbefaling »under Forventning af, at Fripladsernes Antal forøges, saasnart Skolens økonomiske Tilstand tillader det« — noget som Skolebestyrelsen ganske vist hellere end gjerne vil stræbe hen til.

En Udvidelse af Skolens Undervisningsplan, som, siden Forordningen af 13de Maj 1850 traadte i Kraft, kun har været beregnet paa den saakaldte 1ste Del af Afgangsexamen, til ogsaa at omfatte det sidste toaarige Cursus har allerede i flere Aar været forberedt i Betragtning af, at den Opgave, som stilledes Skolen ved dens Oprettelse som lærd Institut med en særegen Bestyrelse, først da kunde anses for at være løst. I den for Skolen normerede Plan af 26de Maj 1818 hedder det nemlig i § 1, at det lærde Institut skal have samme Bestemmelse som de lærde Skoler: at bibringe Ungdommen de Kundskaber, som udkræves for at optages som akademisk Borger ved Kjøbenhavns Universitet. Nu da det studerende Element i Skolen synes tilstrækkelig styrket, og de nødvendige Hjælpkilder tilvejebragte ved forøget Tilskud af Staten, Fredericia Kommune og Vejle Amts Skolefond, har Bestyrelsesraadet fundet Øjeblikket passende til atter at organisere Skolen som en fuldstændig lærd Skole. Saaledes vil der fra næste Skolcaars Begyndelse blive dannet en 5te, ad Aare en 6te, studerende Klasse, og, dersom alt gaar vel, vil det første Hold

Disciple kunne stilles til Afgangsexamen af sproglig-historisk Retning i Aaret 1877.

D. 13. Januar 1875 har Ministeriet fornyet Tilladelsen til at afholde Realafgangsexamen af højere Grad ved Fredericia Latin- og Realskole for 5 Aar under Forudsætning af, at den nuværende Bestyrer vedbliver at staa i Spidsen for Skolen.

Gjennem den største Del af indeværende Skoleaar have Undervisningsfagene været fordelte paa følgende Maade mellem Lærerne:

Bestyreren: Latin i Kl. 4 og 2; Græsk i Kl. 4 og 3; Historie i Kl. 4, 3, 2; Geografi i Kl. 4 og 3, i alt	31 Timer.
Hr. Overlærer <i>Krarup Hansen</i> : Mathematik, geometrisk Tegning og Naturlære i alle Klasser	31 Timer.
Hr. Capitain <i>Vaupell</i> : Engelsk; Tysk i Kl. 4, 3, 2, Underklasse 2 og 1, Dansk og Fransk i Kl. 1, i alt	33 Timer.
Hr. Cand. philol. <i>Elmqvist</i> : Latin i Kl. 3 og 1, Dansk i Kl. 4, 3, 2; Fransk i Underklasse 2, Historie i Kl. 1, Underkl. 2 og 1, i alt	31 Timer.
Hr. Cand. theol. <i>Wedel</i> : Religion i Kl. 3, 1, Underklasse 2 og 1; Dansk i begge Underklasser; Geografi i Kl. 1 og Underklasse 1, samt hele Naturhistorien, i alt	33 Timer.
Hr. Capitain <i>Nissen</i> : Tegning i begge Underklasser	4 Timer.
Hr. Capitain <i>Thalbitzer</i> : Tysk i Kl. 1	3 Timer.

Hr. Auditeur <i>Møller</i> : Fransk i Kl. 4, 3 og 2	10 Timer.
Hr. Stabssergent <i>Hjorth</i> : Skrivning i Kl. 1	2 Timer.
Hr. Oversergent <i>Poulsen</i> : Skrivning i Kl. 2, Underklasse 2 og 1	8 Timer.
Hr. Katechet <i>Valeur</i> : Religion og Geografi i Kl. 2	4 Timer.
Hr. Lærer <i>Johansen</i> : Regning i Underkl. 1	5 Timer.
Hr. Lærer <i>Bielefeldt</i> : Regning i Underkl. 2	5 Timer.
Hr. Musiklærer <i>Petersen</i> : Sang	3 Timer.
Hr. Sagfører <i>Rothe</i> : Geografi i Underkl. 2	2 Timer.

Undervisningen i Gymnastik og Svømning har Hr. Capitain *Raabye* ledet paa sædvanlig Maade med Assistance af fire Sergenter.

Denne Fagfordeling bestod indtil Slutningen af Februar, da Hr. Cand. philol. *Elmqvist* frattraadte sin Stilling som fast Lærer ved Skolen efter at være bleven udnævnt til Adjunkt ved Nykjøbing Kathedralskole. I hans Sted ansattes Hr. Cand. philol. *J. Møller* som fast Lærer, og overtog fra 1ste April de fleste af Hr. Elmqvists Timer, nemlig Latin i 3die og 1ste Klasse, Historie i 1ste Kl., 2den og 1ste Underklasse, Dansk i 2den Kl., fremdeles Dansk i 2den Underklasse og Tysk i 1ste Underkl., hvorimod Fransk i 2den Underkl. og Dansk i 4de og 3die Klasse overdroges henholdsvis til d'Hr. Vaupell og Wedel.

Hvor stort et Timeantal der er tillagt de enkelte Fag, ses af nedenstaaende Tabel.

	Klasse 4:	Klasse 3:	Klasse 2:	Klasse 1.	Underkl. 2:	Underkl. 1:	Læretim.:	Sum af
	St. F. R.	St. F. R.	St. F. R.	St. F. R.				
Dansk	2	2	3	3	4	5		19
Tysk	2 2	2 2	2 2	2 1	3	4		20
Fransk	3	3	4	3	5	»		18
Engelsk	3	3	3	4	»	»		10
Latin	7	7	7	6	»	»		27
Græsk	4	5	»	»	»	»		9
Religion	»	2	2	2	2	2		10
Historie	2 2	2 2	2	2	2	2		12
Geografi	2	2	2	2	2	2		10
Naturhistorie. . .	2	2	2	2	2	2		12
Mathematik og Regning	6	6	6	6	5	5		34
Geom. Tegning . .	1	1	1	1	»	»		4
Naturalære	3	2	»	»	»	»		3
Skrivning	»	»	1	2	3	4		10
Tegning	»	»	»	»	2	2		4
Sum af Discipeltimer	41	43	37	36	30	30		

Ved forrige Skoleaars Ende udgjorde Disciplenes Antal 85. Af disse udtraadte 10 efter at have bestaaet Afgangsprøverne (se nedenfor), samt A. og Chr. Smith paa Grund af Bortflytning. Derimod optoges 27 nye Disciple, saa at det hele Antal af dem, der have nydt Undervisning i indeværende Skoleaar udgjør 100. Men heraf udgik 11 i Aarets Løb, navnlig efter Konfirmationen, for at træde over i praktiske Stillinger, nemlig: N. Bruun, C. Rasmussen og A. Ebling af 3die Klasse, Chr. Schlüter, G. Dujardin, H. Sorterup, Th. Voigt, Chr. Schmidt af 2den, M. Nielsen af 1ste, L. Lassen af 2den Underkl. og J. Bjerre af 1ste Underkl. Der er saaledes for Øjeblikket 89 Disciple (61 indenbys, 28 udenbys) i

Skolen, hvilke ere fordelte paa følgende Maade i Klasserne. (Kun for de nyoptagnes Vedkommende er Faderens Stilling anført i Parenthes.)

4de Klasse. 1 Valdemar Bloch. 2 Viggo Baller. 3 Eiler Dahl. 4 Johan Glahn. 5 Johan Bloch. 6 Jørgen Krabbe. 7 Caspar Christiansen. 8 Jakob Lorenzen. 9 Otto Vaupell. 10 Einar Jørgensen.

3die Klasse. 1 Carl Hassing. 2 Agner Torn. 3 Andreas Høyrup. 4 Frederik Kaarsberg. 5 Christian Geill (Lærer G. i Kolding). 6 Heinrich Hansen Slot (Hoteleier S. i Kolding). 7 Olaf Ibsen. 8 Hans Jespersen. 9 Emanuel Harksen.

2den Klasse. 1 Niels Kjersgaard. 2 Svend Westergaard. 3 Valdemar Lorenzen. 4 Niels Schjøth. 5 Gustav Borchsenius. 6 Laurits Schmit. 7 Frederik Knudsen. 8 Carl Bloch. 9 Viggo Fangel. 10 Mads Henningsen. 11 William Ibsen. 12 Theodor Gries. 13 Erik Krabbe. 14 Holger Buchtrup. 15 Frederik Petersen. 16 Frederik Schmit.

1ste Klasse. 1 Peter Thuesen. 2 Vilhelm Vaupell. 3 Peter Berthelsen. 4 Nikolaj Høyrup. 5 Frederik Ibsen. 6 Johan Petersen. 7 Peter Egtved (Skomagermester E.). 8 Søren Jessen. 9 Albert Rudolphsen. 10 Carl Wilkens. 11 Valdemar Baumann. 12 Carl Theilgaard. 13 Livinus Dujardin. 14 Hans Conrau. 15 Rolf Westergaard. 16 Mads Johansen.

2den Underklasse. 1 Peter Andersen. 2 Niels Jepsen (Sognefoged J. i Herslev). 3 Ernst Borchsenius. 4 Carl Borchsenius. 5 Ludvig Petersen. 6 Andreas Seidelin. 7 Emil Henriksen. 8 Marcus Christiansen (Kjøbmand C.). 9 Osvald Schmit. 10 Laurits Rasmussen (Grosserer R.). 11 Marius Brumm. 12 Jørgen Jensen. 13 Johannes Møller. 14 Emil Petersen (prak-

tiserende Læge P. i Hornsyld). 15 Nikolaj Winding (Hotelejer W.). 16 Helge Conrau. 17 Niels Basse Fønss. 18 Hans Bennedsen.

1ste Underklasse. 1 Viggo Wilkens (Landinspektør W. Medlem af Byraadet). 2 Christian Løppenthien (Jernbaneassistent L.). 3 Johannes Høyrup (Kjøbmand H.). 4 Julius Jakobsen (Oversergent J.). 5 Alfred Glahn (Oberst G.). 6 Mads Kjær (Gaardejer K.). 7 Hans Sørensen (Gaardejer Søren Hansen i Hostrup). 8 Carl Petersen. 9 Christian Loehr. 10 Johannes Simmelkjær (Telegrafist S.). 11 Alfred Bloch (Fabrik-ejer B.). 12 Johan Poulsen (Oversergent P.). 13 Niels Westergaard (Intendant W.). 14 Niels Jørgensen (Gaardejer Jørgen Nielsen i Brøndsted). 15 Alfred Petersen (Sadelnagermester P.). 16 Carl Münster (Capitain M.). 17 Marius Cohr (Avlsbruger C. Medlem af Byraadet). 18 Jørgen Michelsen (Farver M.). 19 Christian Trabolt (Malermester T.). 20 Frederik Krohn (Bademester K.).

I de forskjellige Fag er følgende Stof gennemgaaet.

Dansk. *1ste Underklasse.* Af Wulffs Læsebog for de lavere Klasser er den første Halvdel benyttet til Oplæsning og Gjenfortælling. Sproglærens Begyndelsesgrunde ere mundtlig gennemgaaede. Efter samme Læsebog ere et passende Antal Digte lærte udenad. Hver Uge to Stile, af hvilke den ene har bestaaet i Gjengivelse af en Fortælling, den anden i Diktat. — *2den Underklasse.* Sidste Halvdel af Wulffs Læsebog er benyttet til Oplæsning, Gjenfortælling og Analyse. Bojesens Grammatik til Sætningslæren. To Stile egentlig, een Fortælling og een Diktatstil. Fire større Digte ere lærte udenad efter Wulff. — *1ste Klasse.* Wulffs

Læsebog for Mellemlklasser, benyttet til Oplæsning og Analysering. Desuden er der læst nogle af Blichers Noveller, Holbergs Erasmus Montanus, Lund Klintekorset. Ugentlig en Stil, som har bestaaet i Gjengivelse af et fortalt eller oplæst Stykke. — *2den Klasse.* Oplæsning af Holberg, Oehlenschläger, Hauch, Blicher. Dorphs nordiske Mythologi med mundtlig Fortælling af Mytherne. Ugentlig en Stil af fortællende eller beskrivende Indhold. — *3die Klasse.* Oplæsning af Holberg, Oehlenschläger (Aladdin, Hakon Jarl m. m.), Heiberg (de Uadskillelige, Aprilsnarrene), Hertz (Spærkassen, Amors Genistreger), Hauch (Vilhelm Zabern). En Stil ugentlig. Desuden er en Time om Ugen i den sidste Halvdel af Aaret anvendt til Læsning af den græsk-romerske Mythologi efter Dorph. — *4de Klasse.* Det vigtigste af den danske Literaturs Historie mundtlig gjenmemgaaet. Dertil er knyttet Oplæsning af Prøver af de betydeligere Forfatteres Værker. En Stil er skrevet ugentlig i Aarets første Halvdel, hver anden Uge i sidste; Opgaverne have dels været frie dels bundne (af historisk, geografisk, naturhistorisk Indhold).

Tysk. *1ste Underklasse.* Simonsens og Kapers Læsebog for Begyndere S. 1—77. Af Bøjningslæren er det vigtigste (Declination og den regelmæssige Conjugation) mundtlig indøvet. — *2den Underklasse.* Af Simonsens og Kapers Læsebog ere de 24 sidste Sider læste, derpaa af Simonsens Læsebog for Mellemlklasser S. 1—16, 43—58, 265—270. Det vigtigste af Formlæren efter Simonsens Grammatik. — *1ste Klasse.* Simonsens Læsebog for Mellemlklasser Stykkerne 87—89, 91, 99—124. Det vigtigste af Simonsens Formlære. Realisterne have i en ugentlig Time havt mundtlig og skriftlig Øvelse i at oversætte fra Dansk til Tysk efter

Toepfers Stiløvelser 1ste Afd. — *2den Klasse*. Simonssens Læsebog for Mellemklasser, sidste Halvdel. Grammatiken repeteret efter Bresemann. Realisterne have i to ugentlige Timer, dels mundtlig, dels skriftlig gennemgaaet Toepfers Stiløvelser 2den Afd. til Stykke 140. — *3die Klasse*. Hackländers Wachtstubenabenteuer I—II. Grammatiken repeteret. — *4de Klasse*. Schillers Don Carlos. Hackländers Wachtstubenabenteuer III. Th. Maanedlig ere 20—25 Sider læste cursorisk. Grammatiken repeteret. — 3die og 4de Klasses Realdisciple have egentlig skrevet to Stile efter Mohrs Stiløvelser. Af og til mundtlig Oversættelse fra Dansk.

Fransk. *2den Underklasse*. Sicks Læsebog for Begyndere Side 17—42, 62—73. Det vigtigste af den regelmæssige Bøjningslære er læst efter Ingerslev. — *1ste Klasse*. Sicks Læsebog for Begyndere S. 77—100. Sicks Læsebog for Mellemklasser S. 19—30, 73—86, 209—217. Den regelmæssige Bøjningslære, samt de hyppigst forekommende uregelmæssige Verber efter Ingerslev. — *2den Klasse*. Sicks Læsebog for Mellemklasser Side 13—39, 65—81, 168—173, 197—217. Formlæren efter Ingerslev. — *3die Klasse*. Sicks Læsebog for Mellemklasser Side 128—30, 133—138, 146—155, 163—172, 184—238. Formlæren og det vigtigste af Ordføjningslæren efter Ingerslev. En Stil hveranden Uge efter Sicks Stiløvelser 1ste Hefte. — *4de Klasse*. Borrings Album littéraire S. 38—63, 234—315, foruden Læsning i Mérimées Colomba. Grammatik og Stil som 3die Klasse.

Engelsk. *1ste Klasse*. Listovs Ledetraad 1ste og 2den Afdeling. Rosings Grammatik. — *2den Klasse*. Listovs Læsebog og Stiløvelser 1ste Afdeling, samt Defoe Robinson Crusoe 60 Sider. Rosings Grammatik

repeteret. — *3die og 4de Klasse.* Longfellows Hiawatha. Washington Irving Sketchbook 70 Sider. Listov Udvalgte Læsestykker S. 1—37.

Latin. *1ste Klasse.* Forchhammers Læsebog. Cornelius Nepos: Timoleon og Hannibal. Formlæren efter Madvig. I de sidste Maaneder Stiløvelser efter Iversen. — *2den Klasse.* Cæsar de bell. Gall. 3die og 6te Bog. Af Ovids Metamorphoser: Verdensaldrene og Deucalion efter Blochs Udvalg. Iversens Stiløvelser ere benyttede til mundtlig og skriftlig Oversættelse i to ugl. Timer. Formlæren og Casuslæren efter Madvig. — *3die Klasse.* Cæsar de bell. Gall. 6te Bog. Af Ciceros Taler den 1ste og 2den catilinariske. Ovid som 2den Klasse. Stiløvelser i to ugl. Timer. Formlæren og Casuslæren ere repeterede: det vigtigste af Sætningslæren er læst. — *4de Klasse.* Livius 22de Bog. Ciceros 1ste og 3die catilinariske Tale, samt Taler for det maniliske Lovforslag. Virgils Æneide 1ste Bog. Madvigs Grammatik indtil Tillægene. Størstedelen af Kernus Stiløvelser er gennemgaaet dels mundtlig dels skriftlig.

Græsk. *3die Klasse.* Bergs Forskole og Grammatik. Xenophons Anabasis I. 1—2. — *4de Klasse.* Xenophons Anabasis I. 8 og 10, III. 1, 3, 4. Odysseens 9de Bog. Bergs Grammatik. Dorphs græskromerske Mythologi.

Religion. *1ste Underklasse.* Balslevs Bibelhistorie, det gamle Testament. En Del heraf er meddelt udførligere. Psalmer. — *2den Underklasse.* Balslevs Bibelhistorie, det gamle Testament. Balslevs Katechismus, Loven og tildels Synden. Psalmer. — *1ste Klasse.* Assens mindre Bibelhistorie, den gamle Pagts Historie til 7de Afsnit. Balslevs Katechismus, 2det, tildels 4de og 5te

Hovedstykke. Psalmer. — *2den Klasse*. Balslevs Katechismus: de tre Trosartikler, Fadervor. Assens Bibelhistorie, det gamle Testament. Psalmer. — *3die Klasse*. Matthæi Evangelium er gjenneingaaet til Cap. 25. Balslevs Katechismus: Læren om Kirken og Sakramenterne.

Historie. *1ste Underklasse*. Kofods fragmentariske Historie forfra til det romerske Kejserdømme. — *2den Underklasse*. Middelalderen og den nyere Tid til 1815 efter samme Bog. — *1ste Klasse*. Oldtiden efter Blochs Lærebog for Realskoler. — *2den Klasse*. Middelalderen efter samme Bog. — *3die og 4de Klasse* samlede. De tre nordiske Riger fra Aaret 1700, Verdenshistorien fra 1789 til vore Dage efter samme Bog. I særskilte Timer har 3die Realklasse repeteret Oldtiden og Middelalderen, 4de Realklasse hele det historiske Pensum.

Geografi. *1ste Underklasse*. Erslevs Lærebog Nr. 4 forfra til de britiske Øer. — *2den Underklasse*. Samme Bog forfra til den pyrenæiske Halvø. — *1ste Klasse*. Erslevs Lærebog Nr. 2 første Halvdel. — *2den og 3die Klasse*. Samme Bog Evropa, samt Indledningen repeteret. — *4de Klasse*. Hele Geografien.

Naturhistorie. *1ste Underklasse*. Pattedyr og Fugle efter Sahlertz's Vejledning ved den første Undervisning i Naturhistorie. — *2den Underklasse*. Lütken Nr. 2 Krybdyr, Padder, Fiske og Leddyr. — *1ste Klasse*. Samme Bog: Mennesket og Bløddyrene. Vaupells Botanik: Indledningen og de tokimbladede Planter (med Forbigaaelse af de fremmede Familier). — *2den Klasse*. Lütken Nr. 2: Fugle, Krybdyr, Padder og Fiske. Vaupells Botanik: Indledningen og de eenkimbladede Planter. — *3die Klasse*. Lütken Nr. 2: Krybdyr, Padder, Fiske og Bløddyr. Vaupells Botanik: den almindelige

Indledning (med en Del Forbigaaelser) og de eenkimbladede Planter. — *4de Klasse*. Dyreriget efter Lütken Nr. 2, Botaniken efter Vaupell.

Mathematik og Regning. *1ste Underklasse*. De fire Regningsarter med benævnte Tal, Regula de Tri med hele Tal, Addition og Subtraktion med Brøk, samt Brøks Multiplikation og Division med hele Tal efter Hansens Regnebog 1. og 2. Hefte. — *2den Underklasse*. Brøkgregning, Regula de tri og Anvendelse af det læste i blandede Opgaver. — *1ste Klasse*. Beskrivelse af geometriske Legemer med tilsvarende geometrisk Tegning efter Krarup Hansens Anvisning. Af Krarup Hansens Begyndelsesgrunde af Arithmetik og Regnekunst Sætningerne med tilhørende Talexempler, men uden Bogstaver og Beviser. Tilsvarende Regneopgaver efter Bokkenheusers Regnebog for Mellemlasser med ny Mønt, stadig udførte skriftlig med Forklaring. — *2den Klasse*. Mundts Geometri indtil Cirkelen. Efter Krarup Hansens Anvisning er den geometriske Tegning fortsat og den perspektiviske begyndt, især af Realisterne. Begyndelsesgrunde af Arithmetik og Regnekunst er repeteret med Bogstaver og Beviser. Af 2den Afdeling er læst Decimalbrøk, Bogstavregning og Ligninger af første Grad. Tilsvarende Regneøvelser stadig udførte skriftlig med Forklaring. — *3die Klasse*. Mundts Geometri indtil Figurers Forvandling. Den perspektiviske Tegning fortsat og forklaret efter Krarup Hansens Anvisning. Af anden Afdeling af Arithmetik og Regnekunst er læst: Rødder, Ligninger af 2den Grad o. s. v. indtil Rækker. Tilsvarende Regneøvelser stadig udførte skriftlig med Forklaring. — *4de Klasse*. Mundts Geometri læst ud og repeteret. Opgaver til Konstruktion og Beregning af Linier, Flader og Legemer ere

udførte geometrisk efter Maalestok. Krarup Hansens Arithmetik er læst ud og repeteret. Tilsvarende Regneøvelser, tildels efter Bokkenheusers Regnebog for de højere Klasser, ere stadig udførte skriftlig med Forklaring.

Naturlære. *3die Klasse.* Lorenz's Naturlære indtil Elektriciteten. — *4de Klasse.* Lorenz's Naturlære og Johnstrups chemiske Grundstoffer.

Undervisningen i **Skrivning, Tegning og Sang** har været ført ligesom i de foregaaende Aar.

Omsatte i ny Mønt udgjøre Skolepengene for begge Underklasser 72 Kroner aarlig, for 1ste og 2den Klasse 100 Kroner, for 3die og 4de Klasse 120 Kr. med Tillæg af Brændpenge (6 Kr.). Da den hidtil anvendte Maade at afkorte Skolepengene for flere Brødre ikke stemmer med den nye Møntberegning, er det fastsat i Lighed med, hvad der finder Sted ved andre Skoler, at der for den 2den Broder erlægges $\frac{3}{4}$ af den fulde Betaling, for den tredie $\frac{1}{2}$, for den fjerde $\frac{1}{4}$, medens de følgende gaa frit.

Fri Skolegang er af Bestyrelsesraadet tilstaaet *C. Rasmussen, P. Thuesen og P. Berthelsen*; af Skolekommissionen *H. Jespersen og L. Dujardin*; af Byraadet *F. Knudsen og V. Baumann*; af Aamtsraadet *N. Schjøth, Th. Griis og N. Høyrup*. Fremdeles er Nedsættelse i Skolepengene af Bestyrelsesraadet indrømmet *C. Haasing og E. Harksen*. Extraordinære Gratister ere *F. Bloch, O. og V. Vaupell*.

Det Moltkeske Legat for Embedsmænds Sønner oppebæres af *J. Krabbe, E. Jørgensen og R. Westergaard*, det Bruunske af *F. Kaarsberg*.

Herunder meddeles et Udtog af Skolens Regnskab
for Kalenderaaret 1874.

Indtægt.

Beholdning fra det foregaaende Aar	1533	Rd. 1	ℳ 12	ℓ.
Tilskud fra den almindelige Skolefond	2000	—	»	—
Tilskud fra Fredericia Kommune	400	—	»	—
Tilskud fra Amtsskolefonden	200	—	»	—
Legater	200	—	»	—
Renter	32	—	2	— 6
Salg af gamle Materialier	10	—	1	— »
Disciplenes Kontingent	3181	—	2	— 4
	Sum 7557	Rd. 1	ℳ 6	ℓ.

Udgift.

Lærernes Lønning	4570	Rd. 3	ℳ	» ℓ.
Undervisningsrequisiter	62	—	4	— »
Boghinder- og Bogtrykkerregning	79	—	1	— 12
Examenskontrol	27	—	»	— »
Brændsel	199	—	4	— »
Skatter og Afgifter	53	—	3	— 5
Rengjøring	49	—	4	— »
Bygningens Istandsættelse	2408	—	4	— 15
Assurance	5	—	1	— 12
Budløn	24	—	»	— »
Regnskabsføringen	15	—	»	— »
Forskjellige Udgifter	91	—	1	— 4
Pontoppidanske Legat	40	—	»	— »
Restancer	10	—	5	— »
Indestaaende i Sparekassen	12	—	1	— 7
	7649	Rd. 4	ℳ 7	ℓ.

I Juni og Juli 1874 afholdtes for første Gang her ved Skolen Realafgangsexamen af højere Grad. Sex Disciple indstilledes, nemlig *Ole Erichsen*, Søn af Hr. Kjøbmand Erichsen, *Johan Glahn*, Søn af Hr. Oberst Glahn, *Ove Johansen*, Søn af Hr. Lærer Johansen, *Carl Krabbe*, Søn af Hr. Capitain Krabbe, *Peter Lauridsen*, Søn af Hr. Gaardejer Lauridsen, og *Christian Münster*, Søn af Hr. Capitain Münster. De bestode alle; *O. Erichsen* bestod med Udmærkelse. Udfaldet af Prøven meddeles paa omstaaende Side.

Fremdeles fuldendtes 4de Klasses Hovedexamen af to studerende Disciple: *Johannes Bülow*, Søn af Hr. Proprietær Bülow, og *Emil Fangel*, Søn af Hr. Forstraad Fangel, med det nedenfor angivne Udfald.

Som Examenskommissær fungerede Hr. Professor Dr. phil. *Holm*, og deltog i Bedømmelsen af Latin, Fransk, Historie og Geografi. Endvidere vare følgende Mænd efter Indbydelse tilstede som Meddommere: Hr. Rektor *Petersen* fra Odense i Græsk og Tysk, Hr. Physikus *Bolse* i Naturhistorie, Hr. Capitain *Ravn* i Mathematik og Naturlære, Hr. Capitain *Sørensen* i Engelsk. De skriftlige Opgaver ved disse Prøver tilstilles fra Ministeriet.

Endelig afholdtes for sidste Gang Realafgangsexamen af lavere Grad. Een Discipel, *Adolf Petersen*, Søn af Hr. Doktor Petersen, indstilledes og bestod Prøven med 47 Points (i Tysk, Naturhist. og Skrivning mg., i Dansk, Dansk Stil, Historie, Geografi og Geometri g., i Arithmetik tg.), hvorhos han aflagde den for Pharmaccuter anordnede Prøve i Latin med Char. mg. Hr. Pastor Dr. Zeuthen overværede Prøven paa Skoledirectionens Vegne. De skriftlige Opgaver vare følgende: Dansk Stil 1) Hvilke Behageligheder og hvilke Ubehagelig-

heder medfører Vinteren i vort Fædreland? 2) Krigen mellem Karl Gustav af Sverig og Frederik d. 3die af Danmark. — Arithmetik og Regning: 1) En Kapital stor 13588 Rdl. har staaet paa Rente og Rentes Rente i 12 Aar til $2\frac{1}{2}$ pCt. halvaarlig. Til hvilken Værdi er den løben op? 2) I en Cirkel, hvis Radius er $3^{\circ}4''9'''$ Decimalmaal, er en Bue $73^{\circ}5'15''$. Hvor lang er den? 3) En kugleformig Ballon har en Diameter af 36 Fod. Hvor meget rummer den? Hvad vejer den Luft, som den fortrænger, naar en Kubikfod vejer 8 Kvint. Hvad vejer den Gas, som fylder den, naar Gassens Vægtfylde er 0,52. 4) En Kasse The, vog Brutto 128 $\bar{r}$ dansk, Thara 3 $\bar{r}$, kjøbes i England for 15 Lst., sendes til Danmark med en Bekostning af $7\frac{1}{2}$ pCt. og sælges med en Fordel af $13\frac{1}{3}$ pCt. Hvad er Udsalgsprisen i danske Penge, naar 1 Lst. = 8 Rd. 88 β ? 5) En ligesidet Trekants Side er 6 Tommer. Hvor stort er dens Fladeindhold (3 Decimaler)?

4de Klases Hovedexamen.

	Dansk Stil.	Latin.	¹ Græsk ² Naturl.	Tysk.	Fransk.	Historie.	Geo- graf.	Natur- historie.	Arith- metik.	Geo- metre.	Points.
J. Bülow .	mg÷	g.	¹ g+	g÷	g+	g.	g÷	mg÷	g÷	tg+	52 ¹ / ₃ .
E. Fangel .	g.	mg+	² mg.	ug.	mg.	mg+	mg.	g.	ug.	ug÷	76 ² / ₃ .

Realafgangsexamen.

	Dansk Stil.	Tysk.	Fransk.	En- gelsk.	Historie.	Geo- graf.	Natur- historie.	Arith- metik.	Geo- metri.	Natur- lere.	Points.
O. Erichsen	mg+	mg.	mg.	ug.	ug.	ug.	mg+	ug÷	ug.	ug÷	84
J. Glahu . .	g.	mg÷	mg.	mg.	g÷	g÷	g.	g.	g+	g÷	59
O. Johansen	g.	g.	tg.	g÷	g+	g.	mg.	g.	mg.	g+	53 ² / ₃
C. Krabbe .	mg+	g÷	mg÷	mg÷	mg÷	ug.	mg÷	g÷	g.	mg÷	65 ² / ₃
P.Lauridsen	g÷	mg÷	g÷	mg÷	g+	ug÷	tg.	g÷	tg.	tg+	47 ² / ₃
C. Münster.	g+	g.	g+	mg+	mg+	mg÷	g+	g÷	g+	ug÷	67 ¹ / ₃

Realafgangsexamen og Skolens Aarsprøve afholdes i følgende Orden:

Tirsdag d. 15. Juni.

4de Klasse. Dansk Stil Kl. 8—12. Arithmetisk Opgave Kl. 4—8.

3die Klasse. Skriftlig Arithmetik Kl. 8. Dansk Stil Kl. 4.

Onsdag d. 16. Juni.

4de Klasse. Latinsk Stil og Tysk Stil Kl. 8—12. Geometrisk Opgave Kl. 4—8.

3die Klasse. Tysk Stil Kl. 8.

Torsdag d. 1. Juli.

4 Klasse. Geografi Kl. 12.

4 stud. Kl. Naturlære Kl. 10.

Fredag d. 2. Juli.

4 stud Klasse. Tysk Kl. 8.

3 Klasse. Skriftlig Geometri Kl. 8. Naturhistorie Kl. 11.

2 Klasse. Dansk Stil Kl. 8—11. Historie Kl. 11.

1 Klasse. Dansk Stil Kl. 8—11.

Lørdag d. 3. Juli.

4 Kl. Naturhistorie Kl. 8.

3 Kl. Geografi Kl. 8. Religion Kl. 4.

2 Kl. Skriftlig Regning Kl. 8—11.

1 Kl. Geografi Kl. 10^{1/2}.

2 Underkl. Dansk Stil Kl. 8—11.

1 Underkl. Dansk Stil Kl. 10—12.

Alle Klasser Sang Kl. 12.

Mandag d. 5. Juli.

4 stud. Kl. Fransk Kl. 8.

3 Kl. Geometri Kl. 8. Latinsk Stil Kl. 10.

- 2 Kl. Geografi Kl. 10. Geometri Kl. 12.
 1 Kl. Historie Kl. 8. Skriftlig Regning Kl. 10—1.
 2 Underkl. Naturhistorie Kl. 10.
 1 Underkl. Tysk Kl. 11.

Onsdag d. 7. Juli.

- 4 stud. Kl. Græsk Kl. 12. Historie Kl. 2.
 3 Kl. Latin Kl. 8.
 2 Kl. Tysk Stil og Latinsk Stil Kl. 8—11.
 1 Kl. Arithmetik Kl. 8.
 2 Underkl. Dansk Kl. 10.
 1 Underkl. Naturhistorie Kl. 11.

Torsdag d. 8. Juli.

- 4 stud. Kl. Latin Kl. 8.
 4 Realkl. Tysk Kl. 4.
 3 Kl. Historie Kl. 1.
 2 Kl. Arithmetik Kl. 8.
 1 Kl. Naturhistorie Kl. 11.
 2 Underkl. Tysk Kl. 8.
 1 Underkl. Historie Kl. 11.

Fredag d. 9. Juli:

- 4 Realkl. Historie Kl. 8. Engelsk Kl. 4.
 3 Kl. Naturlære Kl. 8. Græsk Kl. 9½.
 2 Kl. Engelsk Kl. 8. Latin Kl. 11.
 1 Kl. Fransk Kl. 11.
 2 Underkl. Regning Kl. 11.
 1 Underkl. Dansk Kl. 1.

Lørdag d. 10. Juli.

- 3 Kl. Fransk Kl. 8.
 2 Kl. Naturhistorie Kl. 8.
 1 Kl. Latin Kl. 11. Engelsk Kl. 12.
 2 Underkl. Fransk Kl. 8.
 1 Underkl. Regning Kl. 11.
 Prøve af nye Disciple Kl. 3.

Mandag d. 12. Juli.

- 3 Kl. Arithmetik Kl. 11.
- 2 Kl. Tysk Kl. 11.
- 1 Kl. Geometri Kl. 8.
- 2 Underkl. Historie Kl. 8.
- 1 Underkl. Geografi Kl. 8.

Tirsdag d. 13. Juli.

- 4 stud. Kl. Matematik Kl. 8.
- 4 Realkl. Fransk Kl. 4.
- 3 Kl. Engelsk Kl. 8.
- 2 Kl. Religion Kl. 11.
- 1 Kl. Tysk Kl. 11.
- 2 Underkl. Geografi Kl. 12.
- 1 Underkl. Religion Kl. 12.

Onsdag d. 14. Juli.

- 4 Realkl. Matematik Kl. 8. Naturlære Kl. 12.
- 3 Kl. Tysk Kl. 8.
- 2 Kl. Fransk Kl. 8.
- 1 Kl. Religion Kl. 10¹/₂.
- 2 Underkl. Religion Kl. 1.

Torsdag d. 15. Juli.

Bekjendtgjørelse af Examens Udfald Kl. 8.

Mandag d. 16. August.

Kl. 12 begynder Undervisningen i det nye Skoleaar.

Til at overvære Examens mundtlige Del indbydes Disciplenes Forældre og Værger samt enhver, som interesserer sig for Skolen.

V. A. Bloch.

Fortegnelse over de Bøger, som skulle bruges i Skoleaaret 1875—76.

5te Klasse. Iversens oldnordiske Grammatik og Læsebog. Ciceros Disputationes Tusculanae (Textudgave). Horats' Oder og Breve udg. af Lembcke. Flemmers Udvalg af Sølvalderens Forfattere. Heinrichsens Opgaver til at oversætte fra Latin paa Dansk. Platons Apologi udg. af Wiehe. Herodot (Textudgave). Petersens græske Anthologi. de Vigny Cinq Mars. Sandeau Md. de la Seiglière ved Sick. Sicks Stiløvelser 1 H. Thringes mindre Lærebog i d. gamle Historie. Bloch Middelalderens Historie (Hegels Forlag).

4de Klasse. Hackländer Wachtstubenabenteuer 3 H. Borrings Album littéraire. Ingerslevs Grammatik. Sicks Stiløvelser 1 H. Blochs Historie for Realskoler 2 Del. Erslevs Geografi Nr. 2. Lütken Dyreriget N. 2. Vaupells Botanik. Krarup Hansens Arithmetik 2 Afd. Bokkenheusers Regnebog for højere Klasser. Mundts Geometri. De studerende desuden: Ovids Metamorphoser udg. af Bloch 1 H. Ciceronis orationes ed. Madvig. Livius ed. Madvig Vol. III P. I. Iversens Stiløvelser. Xenophons Anabasis udg. af Fibiger 1 H. Homers Odyssee 1ste Del (Textudg.) Bergs Grammatik. Realisterne desuden: Mohrs tyske Stiløvelser. Listovs udvalgte Læsestykker 2det H. Johnstrups chem. Grundstoffer.

3die Klasse. Wilhelm Tell udg. af Kaper. Sicks Læsebog for Mellemlklasser. Sicks Stiløvelser, 1 H. Det ny Testament. Blochs Historie for Realskoler 2 Del. Erslevs Geografi Nr. 2. Lütken Dyreriget Nr. 2. Vaupells Botanik. Krarup Hansens Arithmetik 2 Afd. Bokkenheusers Regnebog for Mellemlklasser. Krarup Hansens Anvisning. Mundts Geometri. De studerende desuden: Ovids Metamorphoser udg. af Bloch 1 H. Ciceronis orationes ed. Madvig. Iversens Stiløvelser. Bergs græske Forskole og Grammatik. Xenophons Anabasis udg. af Fibiger 1 H. Dorphs græsk-romerske Mythologi. Realisterne desuden: Toepfers tyske Stiløvelser 2 Afd. Defoe Robinson. Listovs Læsebog 2 Afd. med Glossar. Johnstrups chemiske Grundstoffer.

2den Klasse. Wulfs danske Læsebog for Mellemklasser. Dorphs nordiske Mythologi. Simonsens tyske Læsebog for Mellemklasser. Simonsens Formlære. Sicks franske Læsebog for Mellemklasser. Ingerslevs Grammatik. Balslevs Katechismus. Assens mindre Bibelhistorie. Blochs Historie for Realskoler 1 Del. Erslevs Geografi Nr. 2. Lütken Dyreriget Nr. 2. Vaupells Botanik. Krarup Hansens Arithmetik 2 Afd. Krarup Hansens Anvisning. Bokkenheusers Regnebog for Mellemklasser. Mundts Geometri. De studerende desuden: Cornelius Nepos. Cæsar de bell. Gall. ed. Whitte. Iversens Stiløvelser. Realisterne desuden: Toepfers tyske Stiløvelser 1 H. Listovs Læsestykker med Stiløvelser 1 H.

1ste Klasse. Wulffs danske Læsebog for Mellemklasser. Simonsens tyske Læsebog for Mellemklasser. Simonsens Formlære. Sicks franske Læsebog for Begyndere. Sicks Læsebog for Mellemklasser. Ingerslevs Grammatik. Balslevs Katechismus. Assens mindre Bibelhistorie. Blochs Historie for Realskoler 1 Del. Erslevs Geografi Nr. 2. Lütken Dyreriget N. 2. Vaupells Botanik. Krarup Hansens Arithmetik 1ste Afd. Krarup Hansens Anvisning. Bokkenheusers Regnebog for Mellemklasser. Bestik med Lineal og Triangel. De studerende desuden: Forchhammers latinske Læsebog. Blochs latinske Læsebog. Madvigs Grammatik. Realisterne desuden: Toepfers tyske Stiløvelser 1 Afd. Listovs Ledetraad 1 og 2 Afd. Rosings Formlære.

2den Underklasse. Wulffs danske Læsebog for lavere Klasser. Bojesens danske Grammatik. Simonsens og Kapers Læsebog for Begyndere. Simonsens Læsebog for Mellemklasser. Sicks franske Læsebog for Begyndere. Ingerslevs Grammatik. Balslevs Katechismus. Balslevs Bibelhistorie. Kofods fragmentariske Historie. Erslevs Geografi N. 4. Sahlertz's Naturhistorie. Bokkenheusers Regnebog for Mellemklasser. Helstedes Tegneskole.

1ste Underklasse. Wulffs danske Læsebog for lavere Klasser. Kapers og Simonsens tyske Læsebog for Begyndere. Balslevs Bibelhistorie. Kofods fragmentariske Historie. Erslevs Geografi N. 4. Helstedes Tegneskole 2 Hefte.